

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felelős szerkesztő és kiadó:

VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:

JOERGES ÁGOST özv. és Fia

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatatra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 számla 50 krral több

Magánhirdetsek megállapodás szerint számtalnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Belyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adnak vissza. ==

Hivatalos rész.

Földművelésügyi m. kir. miniszter.

4628. szám.
v. k. 1895.

Tudomásvétél és minél kiterjedtebb módon való közölgés végett értesítem a törvényhatóságokat, hogy a Kecskeméti sz. k. és Cegléd rendezett tanácsu városi hízlaladokból származó sertéseknek Magyarországon belső területén való vasúti szállítását, további intézkedései, megengedem; megjegyzem azonban, hogy jelen engedélyem a kőbányai sertés-piacra való sertés-szállításra nem terjed ki, a székesfőváros területére irányuló sertés forgalom tekintetében pedig továbbra is folyó évi 45228 számú körrendelettem irányadó.

A sertések kizárólag azonnali levágás végett jöhetnek forgalomba, s csak oly helyre szállíthatók, aholhol a hol vasúti állomás van.

Emek ellenőrzéséről az ily szállítmányokat kísérő szabályszerző marhalovalek első lapjának felső része ezen értelmű jogyzattal látandó el: „Azonnali levágásra szánt sertés.” (sertések)

A hízlaladokból a vasútra és a rendeltetési hely vasúti állomásától a vágóhídra való szállítás kizárólag esetről esetre alaposan fertőtlenített főfogatokon történhetik.

Kelt Budapesten, 1895 augusztus hó 1-én

Bedő s. k.
államtitkár

Földművelésügyi m. kir. miniszter

4629. szám.
v. k. 1895.

Tekintettel a kőbányai sertéspiaczón levő összes sertések kedvező egészségi állapotára, megengedem, hogy ezen sertéseket a kőbányai sertéspiacz állategészségügyi rendtartása, valamint a belföldi forgalom szabályozására és ellenőrzésére nézve fennálló állategészségügyi rendőri szabályok betartása mellett azonnal leendő levágásra az ország bármely vasúti állomással bíró helyre szállítani lehessen.

Ezen sertéseknek vasúton történő elszállításánál a rendeltetési hely hatóságát a hivatalfőnöke a sertésszállítmány indításáról a fel költségére esetről-esetre leváltatás értesíti, mely távirtnak a feladó és czimzett nevét, a sertések darabszámát és rendeltetési helyének pontos megjelölését is tartalmaznia kell.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a levágási helyére kizárólag szekerekkel szállítandók, és e szekerek minden szállítás után forró lúggal teljesen lemosandók.

A fővárosba és közvetlen környékére kocsiakon történő írásbeli értesítést fog küldeni, melyet ez a sertések levágatása után a levágatás megtörténtének tanúsítása mellett a hivatalnak azonnal visszaküldeni köteles.

Kelt Budapesten, 1895 évi augusztus hó 17-én

Festetics s. k.

3001.
Vp 189

Hirdetmény.

Mely szerint közhírre tételek, hogy a folyó évi hadmentességi-díj kivétési lajstromok a lévai m. kir. pénzügyigazgatóságunk érvényesítési záradékával ellátva a városi adóhivatalnál folyó évi szeptember hó 5 től olyó évi szeptember hó 13 ig terjedő nyolcz napi közszemlére az 1883. évi 44. t. cz. 16. §-a értelmében kitételek azon figyelemzettel hogy az adókötelesek nevéni felszólalásainkkal, s pedig:

a) azon adózók, kik a fentérintett kivétési lajstromban tárgyalt adómentel már a múlt évben voltak megöröve, a lajstrom kitételek napját

b) azon adózók, kik a kivétési lajstromban megállapított adóval a kivétel évében első ízben rovatlak meg, adótartozásuknak az adókönyveskebe történt be-

jegyzését követő 15 nap alatt közvetlenül a lévai m. kir. pénzügyigazgatósághoz annál is inkább nyujtsak be, mert ezen határidőn túl oda beérkezett felszólalásai az 1883. évi XLIV. t. cz. 5. és 8. §-a értelmében mint figyelmebe nem vehetők egyszerűen visszautasítanak.

Selmeczbányán, 1895 szeptember 3-án

Városi adóhivatal.

Melléklet a 73005 számú rendelethez.

Hirdetmény.

A születéseknek és haláleseteknek az állami anyakönyvezetónél való bejelentése tárgyában.

I. Bejelentési Kötelezettség.

A születéseket és haláleseteket f. évi október hó 1-től kezdve az állami anyakönyvezetónél kell bejelenteni.

Minden születés és halálet azonnali anyakönyvezetónél jelentendő be, kinek kerületében előfordult. Vasúton, hajón történt születés és halalozás a kiszállás illetégek kiszállási helyén illetékes anyakönyvezetónél jelentendő be.

Minden születés legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt jelentendő be. Halva szülöttek, vagy szülés közben elhaltak legkésőbb a születést, illetőleg elhalalozást követő legközelebbi hetköznapon jelentendők be.

Minden haláleset legkésőbb a legközelebbi hetköznapon jelentendő be.

A születés bejelentésére fokozatosan az alábbi sorrend szerint kötelesek:

- a.) a törvényes aya;
- b.) a szülésnél közreműködött bába;
- c.) szülésnél segédkezett orvos;
- d.) mindazok a kik a szülésnél jelen voltak;
- e.) az kinek lakásában a születés történt. Ezeknek kívül a bejelentésre kötelezett:
- f.) az anya, mihielyt erre már képes.

A haláleset bejelentésére fokozatosan kötelesek:

1. a családfő;
2. a családtagok;
3. az a kinek lakásában a haláleset történt;
4. a háztulajdonos, ha a házban lakik. A bejelentéskor a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó.

Ugy a születés, mint a haláleset bejelentésére a sorrendben utóbb nevezettek csak akkor kötelesek, ha megelőző kötelezett vagy nincs, vagy pedig a bejelentés megtörténtében akadályozva van. A bejelentés szóbeli és a bejelentésre kötelezett vagy annak megbízásából más oly egyén által teljesítendő, ki a születésről illetőleg halálesetről közvetlen tudomással bír.

Szülházakban, kórházakban, betartóztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben történt születések, halálesetek bejelentése az intézet előjáróságának kizárólagos kötelezősége képezi.

Az állami anyakönyvezetónél azokat a születéseket és haláleseteket is be kell jelenteni, melyek f. évi október-hó 1 napja előtt történtek ugyan, azonban október-hó 1-éig a felekezeti anyakönyvbe be nem jegyeztettek.

A ki újszülött gyermeket talál, köteles erről lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő napon a községi előjáróságnál jelentést tenni.

II. Büntető határozomány.

A bejelentésre kötelezett, ki a bejelentést a megszabott határidőben nem teljesíti vagy a ki tudva valótlan bejelentést tesz, a mennyiben eseménye súlyosabb becsületes alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Közgazdasági életünkből.

Városunk közigazgatási bizottságának közigazgatási előadója Bernhard Adolf tanaconak az év első

felére terjedő jelentését, mint közérdekűt s közzéadásuk minden agat felölélő alábbiabban közöljük:

Nagyméltóságú Földmívelésügyi m. kir. Minisztérium!

Az 1895 év I. felében felmerült, ezen város közzéadásági előadó ügykörét érintő mozzanatokról van szerencsem következőkben jelentésemet terjeszteni elő u. m.

I. Erdészet. Az erdőüzem vezetése teljesen a gazdasági üzemterületen belől szabályosan történt. Sajnos, hogy a szü a jegenyefenyő állatokban ismét fellepett a hodrusbányai „Kohutovo” völgyben, a hol a szü irtásának mintegy 400 drb törzs fog aldozatul esni. Ezenkívül a volt nagy zaporok egyes erdei utakkak sürgős és mintegy 300 frtna teheto javítását tették szükségessé.

A folyó évi erdőesítés április és május havakban eszközöltetett, a város által termelt mintegy 300.000 drb. esemével, a melyek leginkább az előző évi erdőesítések pótlására fordítottak, míg újonnan csak 50 hold lett beültetve a folyó vágásokban, valamint a város által vett és az erdőhöz esatolando Nemcsok-főle birtokon a 14 holdból 10 hold. Az ezen évi erdőesítések a május havában beállott hirtelen hőség által szenvedtek ugyan, de az erdőesítés sikere mégis közepesnél jobbnak mondható.

Az erdei kihágásokat a téli nagy hó igen leszállította, de ismét a takarmány hiány a tavasz beálltával a letelegetések számát emelte.

Az erdőőrök által beadott erdőkihágási esetek száma 1652.

A nagyobb erdőkihágás, melyre a jelölés a Baró Popper Sándor czég részére történt, szintén tavasszal márczius és április havában eszközöltetett, és a kijelölt törzsek (fenyő) száma 20 cm. átmérőtől felfele kész 16776 drból, és 5217 drb. 20 cm.-en aluli rúdlat.

Az átérdeklés etél folyamán a nagy hó és hideg miatt szünetelt, mert a felfogadott munkások az idő mostohasága folytán megszütek.

Magánfeleknek kiadott (beleértve a Popper czég részére átadott teli döntést is) 7353 darab fenyőtörzs 3460 m.³ kőbirtalomból és 1385 drb. bükk és tölgy törzs 504 m.³

Tuzifa termeltetett különféle erdőrezsekből összesen 7360 m.³

Lotenyésztés. Ezen város területén lotenyésztés nem lévén, ez ügyben mit sem jelentethetk.

3. Allategészségügy és állattenyésztés. a.) az állategészségügy terén észleltem, hogy a lefolyt felévben ezen város területén a ragadós tüdőbólnak tünete sem az élő állatokon, sem pedig a közzéghóhidon levagott állatok között nem észlelletett; ellenben pedig a sertések közt sertésvesz illetve orbáncz állapítatlan meg, ez ügyben a rendőrkapitányi hivatal a törvény és felsőbb rendeletek szabja szögön intézkedéseknek végrehajtásában járt el;

b.) a városi közzéghóhid állapota jó, a mennyiben ez ugy a magas rendeletek intézkedéseinek tökéletesen megfelelő és a városi okleveles s értelmes állatorvos felügyelete alatt áll.

Ezzel kapcsolatban tisztelttel jelentem, hogy az 1895 év I-éső felében a közzéghóhidon levagott 18 bika, 66 ökör, 122 tehén, 61 növedékállat, 212 borjú, 321 juh, 801 bárány, 32 kecske, 185 sertés, összesen: 1808 darab.

Továbbá levagott Hodrusbányán, 38 szarvasmarha, 21 borjú, 152 juh, 45 bárány, 6 kecske, összesen: 272 drb.

Steffalló kültevezében 26 szarvasmarha, 9 borjú, 175 juh, összesen 210 drb.

Bélabányán: 5 szarvasmarha 20 boju, 126 juh, 24 bárány, összesen 175 drb; ezek szerint pedig a főösszeg: 2465 darab.

Összehasonlítva a múlt év I. felében levágot állatok számát mutatkozik az 1895. I. felének fogyasztása 414 darabbal kevesebb; ebből azonban levonva a selmecei mezőárosok által levágot állapotban behozott 216 marha és 15 borjú, összesen 261 drb; maradt mint fogyasztás csökkenés 153 drb, mely fogyasztás leginkább abban találja indokálását, hogy a folyó évi június havigázárt alatt volt Zolyomgye kebele községeiből mi elő szarvasmarha sem hozatott be a város területére, mely tény a hús árát megrágitotta s ennek folytán a fogyasztás csökkent;

c) az állattenyésztés ügyét kielégítőnek tekinthetünk; mert a szarvasmarha állomány leginkább Svaiczi fajokból áll, néhány értelmes gazda pedig nemcsak pinzgau apapatokat használván, az új fajok meghonosítása és keresztelése ügyében aldozott is hoznak.

Egyuttal jelentem, hogy a mezőgazdasági és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. cz. és az annak végrehajtása tárgyában kibocsátott 4800/1894. sz. magas körrendelet értelmében

1. az állattenyésztésről,
 2. a faiskoláról és fásításokról
 3. a mezőgazdasági bizottság szervezéséről
 4. a legeltetésről szóló szabályrendelet alkotott.
- d) a marhatartás kellően eszközölte, a marha értékénél pedig mi feltűnő változás sem volt észlelhető.

4. Mezőgazdaság.

a) Selmece és Belábánya város területén kivételesen a széna termést mennyiségére nézve eléggé kielégítőnek mondhatni; minőségére nézve azonban kevésbé kijelölő, a mennyiben a folytonos nagy esők a már lekaszált buja füvetek nagy mérben kilogozták s így a tápanyag a legesékélyebb fokra leszállt;

A szemes termények aratása e város területén csak a f. évi július-hó vége felé fogja venni kezdetét, s ez irányban csak annyit jelenthetek, hogy a zivatáros jellegű időjárás és sok nagy eső a sok helyen megdőlt gabonára igen karos, s így a termés csak közepesrének mutatkozik.

A széna mai piaci ára 2 frt 40 kr. 3 frt métermázsánként. A gabonamérek piaci ára pedig általában:

a buzé métermázsánként	6 frt 80 kr.	—	7 frt 20 kr.
a rozse	6	—	6 20
az árpác	6	—	6 50
a zabé	6	—	6 50

(vége köv.)

Mennyire megváltoztunk!

Hontme gyének egykori jeles főjegyzője, majd alispánja, Pongráz Lajos és. é. kir. kamarás rég megérdemelt nyugalmában sem pillen; hanem egészségi állapotát mérten bántulatos kitartással forgatja a ollát, s szedelgeti elő emlékezte tárházából szellemi kincsét, hogy azokat nekünk utódoknak, korban utána jövőeknek tulajdonunkba bocsássa.

Mindannyian hálas köszönettel fogadják eme nemes eszelekedetét, a kik hazánk és „kisebb hazánk” közérdekét szívünkön hordjuk, közel multja iránt érdeklődünk s azt ismerni akarjuk.

Ujabbán Hőke Lajosnak, a „Magyarország történelme a legregibb időkől a mohácsi részig”, „Hontme gyé történelme” kéziratok szerzőjének, Hontme gyé, továbbá Tolna megye iskolái története megírójának leveleit bocsátja közé az Ipolyvölgyi Hirlapban, a hol egyebek között Vörös Ferencze, e lapok szerkesztőjére is hivatkozás történik, mint a ki Hontme gyé történetét kisebb kiadásban kiadta s a nagyobbban kiadására is váltakozott, s említés van tve P. B. akkori tanfelügyelőről, mint a kinek orvosságán mult a kis könynek tankönyvvé behozatala.

A jeles tárcázó leveleiben az az ohaj is ki van fejezve, vajha az egyes vidékekre szóló része művének külön is közöltnék.

Hát ez ohajnak részben megfelelt az akkori Hirlapnak szerkesztője, kiadván „Hontme gyé rövid történetét” s lapjában sűrű egymásutánban közölve a nagyobb történelemből egyes részeket.

De mi lett a sorsa a kis történetnek?

Az, hogy Plachy Bertalan kir. tanácsos, akkori tanfelügyelőnek meleg ajánlása mellett ezernyi példányban ment szét az iskolák címére, a tanítók szívesen fogadták el iskolakönyvvé, mert könnyen felfogható, könnyed stílusban megírva, érdekelt tankönyvvé ismerték fel, — de egyszerre csak azt fedezte fel valaki róla, hogy felekezeti szempontból, részrehajlóan van megírva, s mint tankönyv nem használható, tehát visszaküldendő a kiadónak.

Meglepetve kereste a kiadó, több tanítóval együtt a felekezeti szempontot, de bizony hiába kereste, mert azt meg nem találta benne. Csak a felfedezőnek leveleiből tudta meg, a ki a kifogást rész megjelölésére kért fel, hogy a felekezeti igazságtartalmat és „mód nélkül sértő szavak a következők:

„Hontme gyé nagyobb részt protestans nemessége s népe tevékeny részt vett Bocskai, Bethlen s Rakoczi fejedelmek támadásaiban, melyeket azok a nemzeti alkotmány és a vallás szabadságáért diadalmasan vívtak. A protestansoktól a katolikusok által elvett s a lincezi békekötésben 1645-ben visszaadott kilenczven templom közül négy hontme gyéi, melyekből kettő: a báthi és fűzesgyarmati maig áll, de ismét a a katolikusok kezében.”

Hogy mennyire sértők e szavak, azt a mostan olv sok ítéletére bízom, a kik a kiadóval együtt biztonyára kivétel nélkül egy véleményen vannak, t. i. azon, hogy az egyházpolitikai viták lezajlása óta néha ugyancsak hatalmas adagokban adogattuk be egymásnak a „felekezeti szempontokat”, beh nagyon megváltoztunk, ha egy évtized előtt még ilyen enyhe szavak miatt is irtó habortút tudunk folytatni egy hasznos tankönyv ellen!

Az a hasznos könyv, mely a magyar haza s me gyénk történelme iránt oly élénk érdeklődést keltett volna fel annyi ezer gyermek szívében, a kiktől az érdeklődés azóta már másokra is és pedig sokakra átszállott volna, a lomtárba került.

Ott van most is, vajjon akad-e olyan buzgó hontme gyéi ügybarát, a ki ezt onnan kivételi, hogy abból ismerjék meg me gyénk iskolásai Hontme gyé történetét?

Most már nem olvashatna ki abból senki sem felekezetiési irányzatot, hisz azóta . . . nagyon megváltoztunk!

Külömfélék.

— László kir. herceg elhunytának híre, melyet a „Selmecezbányai Híradó”-nak a halál-éret napján e hó 6-án több száz példányban szétszórtott külön távira ta között városunk közönségével, a legigazibb részvételt keltette a Magyarországon legnépszerűbb s oly mély físztelettel környezett főhercegi család iránt. Enyhítse annyi milliók részvéte a mi József főhercegeink s főhercegi családjának mély fájdalmát!

— Bányae gyületi gyűlés. Az alsó magyarországi bányae gyületek, évi közgyűlést Szilványi József polgármesterünk f. é. október hó 21-ére hívta össze, mely alkalommal több életbevágó kérdést; fog az egyesület tárgyalni.

— A tananyag feldolgozásáról városunk polgármestere havonkénti jelentést kíván a város kegyurasága alatt álló r. k. elemi iskolák tanítóitól. Azt tapasztalta ugyanis polgármesterünk, hogy a záróvizsgálatok alkalmával az illető tanácsag nem nyherhet kellő tájékozást az idő rövidségénél fogva az oktatás évi eredményéről, ezért elrendelte az iskolazékek útján, hogy testülettel alakulva havonként megbeszélés tárgyává tegyék az elemi tanügy menetét, haladását, az előszabott tananyag mikénti feldolgozását s erről, valamint egyéb észleletekről az iskolazékek útján a polgármesternek havonként pontosan kimerítő jelentést tegyenek. Azt hisszük, ez intézkedés üdvére lesz a tanügynek s a tanítóknak egyaránt; — közelebb hozza tanítóinkat munkásságukban, buzgalmaikba a kegyurasághoz, s érdeklődést kelt az oly fontos népnevelés iránt.

— Selmecei régiségek. A milleniumi kiállítás érdekében vidékre kiránduló tudósaink mindegyre fedeznek fel értékes régiségeket, kiállításra vagy muzeumba méltó tárgyakat. A mi nem közönséges becsű régi kályhaszemeinket is felfedezték, még pedig nem itthon, készítési helyükön, hanem széles e hazában; mert azokból, valamint régi nyilvesszőinkből minden hazai magánmuzeumnak jutott néhány példány, a régi kezelők szívességéből. A nyomokon haladva, végre egy praktikus gyűjtőnk a fővároshoz fordult a Nemzeti Muzeum megfizéséből; e város polgármesteri hivatalához s így most ez egyszer igaz uton is jut néhány esze rédarab a Muzeumnak. E gyűjtő Fittler Camill doktor, a ki polgármesterünk engedélye folytán az óvár zugai-ban Vörös Ferencz lb. főjegyzővel együtt összeszedgette a még értekel bíró cserépeket s azok most szállítás alatt állanak. E kályharészek régi német mesterek készítményei, a kik magyar motívumokat hoztak azokba. Ez ipari czikket világosan bizonyítják kályha-s egyáltalán cserép iparunknak egykori fejlettségét. Nagyon kívánatos volna, ha városunk közönsége előkeresné a birtokában levő értékesebb darabokat s azokról e lapok szerkesztőjét értesítene, a ki azok elhelyezéséről, esetleges kívánatra értékesítésükről is gondoskodik.

— Az a circusi élvezet, melyért e lapok oly keményen róttak meg többeket, a kik az örült leányt nézni s hallgatni jártak az óvár terére, már megszűnt.

A szerencsétlen nőt valahára elszállították a tehely-dába, a hol, miként azt az eddigi orvosi megfigyelések alapján állíthatjuk, bizonyára csakhamar kigyógyul bajából

— Állami költségen a lipótvárvári m. kir. érd. őri szakiskolába, a következő selmecezbányai növendéket vette fel a nagym. m. kir. Földművelésügyi miniszterium a f. évi okt. 1-ével kezdődő tanévre: Polják Antal, Danás Ferencz, Schrom József, Patta Adolf, Drozdják Ferencz, Krausz Lajos.

A városi ovoda Wersényi Róza ovónő távollétében is rendes időben nyílik meg. Városunk tanácsa ugyanis akkép intézkedett, hogy míg Wersényi Róza ovónő a náási közügyességi tanfolyamon van, addig Bikkal Anna ovónőjelölt helyettesítse őt, ugy a beiratásnál, mint az oktatásban is.

— A betegsegélyző pénztárra vonatkozólag újabbán egy hosszabb közleményt kaptunk, melyből a következőket közöljük: De szerintem mind a ketten (t. i. a tudósít és az elnökség) mellőzték a legfőbbet, a mit mellőznie különösen a czáfolatot hozó elnökségnek nem kellett volna. Véleményem szerint is az volna a legcélszerűbb intézkedés, sőt egyedül üdvös kibontakozás, ha a pénztár fizető tagjainak számát a házi eszelek bevonásával szaporítanók. Ha csak 150-et lehetne bevonnai, már segítve volna a bajon, s élet vesztene a kamara fenyegetése. Ezt a tervet olvasom én a tudósít sorait kísérő szerkesztői megjegyzésben s ezt mellőzték a hivatkozók mindketten. Ha ezt a javaslatot megszívleli az elnökség s oda hat az egyleti tagok körében, miszerint e javaslat alapján jöszervelet a eszelek is bevonatnak, a mi csak rájuk és munkaadóikra válik üdvössé, akkor az egylet léte-alapja tetemesen meg fog szilárdulni. — De ugy vagyok meggyőződve, hogy a kamara is tovább ment fölterjesztésében a kelleténél. Talán még sem oly sötét a helyzete az egyletnek. No de erről majd bővebben szol az elnökség kilátásba helyezett felderítése. — Kir, hogy e felderítést, legalább részben már eddig is nem hozta napfényre az elnökség e lapok hasábján; sok megjegyzéstől menekült volna meg egyletünk. Egyéb-iránt a jég meg van törve; ezentul már higgadtan szolhatunk egyletünköl a hirlapok hasábján is, a mi csak javára lesz egyletünknek.

— Színészeink. Egy Kálmán színársulata holnap érkezik meg Verebelyről s szerdán kezdi meg előadásait a Városi Vigadó termében. A társulat csak-ugyan megvalósítja azon szándékát, hogy a Vigadó-beli teremben páholyokat is állít. Ajánljuk a jó hírű társulatot közönségünk pártfogásába.

— Elhatalak. 188. Gregus Antalné, halva született fia r. cath. korai szülés. 189. Schrom Katalin szül; Röth 39 éves evang. Peritonitis. 190. Polják József 64 éves r. cath. szívszélhűdés. 191. Blasko Amaliának, halva szül. iker gyermekei, korai szülés. 192. Hradsky Mátyás 58 éves r. cath. Vízkór. 193. Wankovits Juliána 80 éves evangeliuss végelgyengülés. 194. Heim Johanna 80 éves r. cath. végelgyengülés. 195. Longauer István 50 éves r. cath. Phlysis pulmonum. 196. ifj. Németi Sándor 6 hónapos r. cath. sorvadás.

— Az egyetlen magyar recitátorról, a mint Szakáll Antal több lap nevezti, kevesen tudják olvasóink közül, hogy egykor városunkban is tartózkodott. Akkor még csak egyszerű vidéki színész volt, kiről a központban csak annyit tudtak, hogy „vidéki színész”, mint amnyi más. Ő azonban nem érezte magát olyan-nak mint amnyi más, s minden áron a nemzeti szín-házhoz szeretett volna bejutni. — A 80-as évek elején egy alkalommal e lapok szerkesztője bizalmas levelet kap a központból, melyben az a kérdést intézi hozzá egy befolyásos egyén, vajjon haj-lándó volna-e a hirlapjában Szakállról közölt elismer-tés leveleiben is ismételni? A felelet azonnal elment Budapestre s néhány nap mulva a nemzeti színház segedszemei, egy igazán boldog embert fogtak kar-társul. El a boldog ember két hónap mulva K. Jóska szemei fiatal tisztviselővel találkozáván az utczán, kitörő örömmel üdvözi mint régi ismerőst s jölvölve-jének szólítja s vendégéül hívja meg. K. három napig kitűnő ellátásban részesült vendéglátója részéről, a kinek csak elbucuszukor vallotta meg, mikor már jól megbarátkoztak, hogy ő nem munkatársa a Felvidéki Híradónak, Vörös Ferencz lapjának, s így érdemtellenül élvezi a vendégzeretet, igéri azonban, hogy erről a szerkesztőt, mint hivatalársát értesíteni fogja. A jó vendéglátó ezzel is megelégedve s nem vont a barátságát K.-tól. A kitűnő szavaló művész sok-szor adta később is tanúlelet jösvölvejének későbbi vándorútjában; pedig e jó szíve sok, nagyon sok fájdalm-nak volt a tanújátja. Az a kis golyó jötvője volt, mely a mély fájdalmakat onnan előzte . . . örökre. Nyugodjék békében!

Tüz az erdőben. E hó 6-án a hodrusi völgyben a pipázó pásztorgyermekek gyufájától tüzet fogott a Pusztelki-forrás melletti ültetvény, melynek területéből mintegy 20 □ méternyi, a tűz martaléka lett. A Pauer János tüzoltó főparancsnok vezetésével gyorsan megjelent tüzoltóknak köszönhető, hogy nagyobb kár nem történt. Tüzoltóink körüljárólás által állottak utját a terjedő tűznek.

A cholerajárvány elleni védekezés szempontjából rendőrkapitányunk tekintettel Selmezbányai belvárosi közegészségügyi viszonyaira a különösen azon körülményre, hogy a belvárosban szabálytalanul építve levő árnyékszékékből és sertésólak pözegeődreiből kieső folyó trágyalevek nemcsak a levegőt fertőzik, de a közlelővő kutak vizét is beszennyezik s így alkalom szolgálhatnak, különféle járványos betegségek fellépésére, elrendelte, hogy Selmezbányai belváros területén minden házban, házról-házra járva helyszíni szemle tartassék, mely alkalommal a közegészségügyi követelmények szigorú szem előtti tartásával a szükséges intézkedések megtétele meg a helyszínen elrendeltessék egyúttal pedig az esetleges kih. eljárás mellett vélemény és indokolt határozat hozatassék az iránt is, hogy helyenként a sertéstartás engedélyezhető-e avagy sem; az eljárás vezetésével a belváros I. és IV. negyedeiben Kuti István h. alkapitány, a II. és III. negyedeiben pedig Klein Frigyes th. rendőrfogalmazó kih. bírók bizáltak meg s szakértőül Kuti István h. alkapitány mellé Dr. Kapp Jakab th. főorvost, Klein Frigyes th. rendőrfogalmazó mellé pedig Dr. Mátyás Károly főorvos urakat kérvén fel azzal, hogy az eljárás folyó év és hó 11-én lesz megkezdendő. Miről 1. Dr. Mátyás Károly főorvos, 2. Dr. Kapp Jakab th. főorvos, 3. Kuti István h. alkapitány, 4. Klein Frigyes th. főfogalmazó, 5. Ertl János rízbíró és 6. Androvits Béla rízbíró határozással értesítettek.

Nagybecsű asszony. Ha igaz, a mit egy londoni lap ír, akkor nagy lehet az asszonyok értéke Nyugat-Ausztriában, a hol most aranybányákat fedezgetnek fel. Egy ottani városkában nem rég özvégységre jutott egy csinos asszonyka és valamennyi férfi, a ki a beteg, illetőleg elhunyt férj körül foglalkozott, azonnal megkérte az asszony kezét: az orvos, a gyógyszerész, a gyónató pap, a halottkém és végre a sirász. De a menyecske mindezek mellőzésével a „szobaur” kérelmét hallgatta meg, a ki több havi házbérrel tartozott, s a ki így megszűnt adósa lenni.

A szomszédból.

Hontmegye

A korponai felsőbbnépiskola volt igazgatója Hyross József Zólyom-Péteribe plebános-helyettesévé helyeztetett át, s helyébe igazgatóul Dr. Lányi József püspöki tollnok és igazgató nevezetelt ki. A „Hont megyei emléknemű” Emlékkönyv” szerkesztője Zoller Béla, aki saját költségén utazta be Hontmegyét történelmi adatok kutatása céljából, újabban 64 cm. hosszú, és 41 cm. széles mamuth csontot szállított Ipolyára. Az értékes lelet a vízözön előtti állatnak alsó lábára volt s 22 kgrt nyom.

Zólyommegye

Iskola-szentelés Besztercebányán. A 338 éves múlttal dicsekvő besztercebányai ev. gimnázium, a melynek egykor Bél Mátyás is igazgatója volt, új, szép palotába költözött, a melyet szeptember 4-én főnyes ünnepély mellett adtak át rendeltetésének. Az intézet az ottani hazafias lelkeseknek, Mikler Sámuelnek köszönheti első sorban, hogy az újabb, válságos időköt gyarapodva élte túl, mert ő indította meg lelkes buzgalommal és vezette fáradsáttal a helybeli és országos gyűjtést akkor, a mikor már-már kishitően lemondtak az intézetről. Rosenauer Lajos, Nádajá András és Szurák Edő besztercebányai polgárok 1000—1000 forinttal járultak hozzá. Ujabbán Hermann Gusztáv löcsei kereskedő, az intézet volt tanítványa, 10.000 frtos alapítványt tett.

Besztercebányai áldozatkészségéről tesz tanúságot az a tény, hogy a „Budapesti látogatók Lapja”-t, mely B. bányai város látóképét, nevezetesebb épületeit, díszes lenyomatban s ismeretesebb történelmi érdekes leírásban hozza, számos példányban rendelte meg s osztotta szét az érdeklődők között. A besztercebányai áll. fels. leányiskola igazgatóját Herman Reza urót a vallás és közokt. miniszter a budapesti felső leányiskolához helyezte át igazgatói ezimének meghagyása mellett. Blánár Ödön főgymn. tanár, kinek tollából lapunk is több érdekes czikkel közölt, az ungvári áll. főgymnasimhoz helyeztetett át. Az új tanárban jeles erőt nyer az ungvári főgymnasium s farsadalmot egyaránt. Fabuss Alajos polg. iskolai igazgató helyébe Bothár Emil tanár nevezetelt ki ideiglenes minőségben. Litschauer Teréz, győri állami

tanító képezde r. tanítónót, ki egykor irodalmi esélyeinken a „Selmezi nők olvasóköreben” oly szép sikerrel működött, a vallás és közoktatásügyi minisztérium a besztercebányai állami felsőbb leányiskolához helyezte át, megbízván őt az internatus vezetésével.

Bars megye

— Az ar. maróthi bábra megindultak az előkészületek. A bal ott 15-én lesz Maria Terezia főhercegnő nevenapját. A főhercegnőt a vednöki tiszt elfogadására Báro Anbrózy István, Kazy János, Báro Révay Simoné, Anbrózy István báro Kazy János főispán és Révay Simon báro kéri fel.

Közgazdaság.

Vetőmagvak (Mauthner Ödön tudósítása.) Vorós löhere. Olaszországból folytatlagosan érkezett hírek az idei termés messze várakozásom alulnak jelzik és ez magyarázza meg azt, hogy az árak inkább emelkedőben vannak, Lucerna. Nálunk a terméssel nem ép a legkedvezőbb hallatszák, külföldön is nevezetesen Olaszországban, mint már egy ízben említettük, az idei termés mögötte maradt a tavalyin k. Téli búkkönynek, téli borsónak, homok-búkkönynek stb. nyomott árak mellett nagy kelendősege volt.

Jegyzések nyersarúert 100 kilonként Budapesten:
 Őszi borsó 650 ft
 Őszi búkköny 8.—
 Homok-búkköny 14—15
 Biborhere 18—20

A közönség köréből.

Mínthogy saját kérelmemre Pozsonyba történt áthelyezésem folytán bekövetkezett távozásom alkalmából minden barátom és tisztelt ismerősömtől rendkívüli hivatalos és privát elfoglaltságom miatt buesut személyesen nem vehetek, fogadják mind ezen barátain és tisztelt ismerőseim ez uton bucsú üdvözlömet, azon kérelmem kíséretében, hogy barátságukban és szeretűkben továbbra is megtartani szíveskedjenek, ön pedig az irántam eddig tanúsított érzelmeiket megköszönve fogadom, hogy becses személyöket kedves emlékként ezentul is kebeleben megörzím fogom.

Selmezbányán, 1895. szeptember 2-án

Kondé János,

p. ü. igazgató helyettes.

Nyiltér.

Foulard-selyem 60 ktról 3 frt 35 krig méterként — japáni, chinái, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyem** 35 ktról 14 frt 65 krig méterként sima, csikos, kockázott, mintázzalakat damasztól s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t. **postabőr és vammennetec** a hazhoz szállítva és mintákat küld **postaföldtával: Henneberg G. (es. k. udvariszállító selyemgyára Zürichben.** Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven itt megrendelésnek pontosan elintéztetik. 2

Hirdetések.

AUER-féle IZZÓGÁZ.

A jelenkor legolcsóbb és legjobb világítója.

Felényinél több a megtakarítás, mint az Argand-féle és pillangó lángnál.

Izzógáz világa lényegesen világosabb mint közönséges gázláng, vagy a villany világítás, a mostaninál kevesebb lángra van szükség.

Izzógáz majdnem semmi hőt sem ad és nyugodt, kellemes, a szemnek jól eső fényt szolgáltat.

Izzógáz négyeszer oly nagy fényt idéz elő, mint egy Argand-lámpa.

Izzógáz egyenletesebben terjeszti szét a fényt mint más gázlángok.

Izzógáz nem ad füstöt és kormot, a lakarok nem feketednek meg, a díszítések mint sem szenvednek, a lég tiszta és egészséges marad.

Izzógáz változtatás nélkül alkalmazható gázcsillárokon, fali lámpákon stb.

Egy lámpának (izzótést és cylinder) a mérsékelt ára a felszereléssel együtt 5 frt 30 kr.

Magyar izzóvilágítási részv. társ. Budapest.

500 frtot adok azon tudóhajban

szenvedőnek, a ki a világhírű u. n. **Maltosen-Praeparat** tól, ha ezt hosszabb ideig élvezi, biztos gyógyulást, vagy legalább enyhülést nem érez. Köhögés, rekedtség, asthma, tüdő- és légesőbéli meghűlés stb. már néhány napi használat után megszűnik. Ezeren kitűnő eredménnyel használták, miről számos bizonyítványaink vannak. E gyógyszerek árusítása minden államban engedélyezve van és betegek igazolt vagyontalanúság esetén ingyen kapják e praeparatumot. Ára 3 lívegnek 3 frt. 6 lívegnek: 5 frt. 12 lívegnek: 9 frt. **Albert Zenkner**, Erfinder der Maltoserpraeparate, Berlin S. O. 26.

Első selmezbányai temetkezési vállalat.

A gyász óráiban, midőn a fájdalom amogy is lesújtja a hátramaradt családtagokat, a temetkezési vállalat van hivatalos a drága halott temetése rendezésével járó gondoktól az életet megmenteni.

E hivatalnak töle teltelhető igyekszik az első selmezbányai

temetkezési vállalat

a n. é. közönséggel szemben megfelelő, tiszteltelt ajánlván fel szolgáltatást a következő feltételek mellett:

I. osztályú temetés	450 frt.
II. " " "	340 " "
III. " " "	230 " "
IV. " " "	100 " "
V. " " "	75 " "
VI. " " "	23 frt.

12 éven aluli gyermeknek számára fenti áraknak fele számítatik.

Maradék tisztelettel
Matzok Ferencz.

MACK-féle DUB-KEMÉNYÍTŐ

A legújabb és legújabb módú keményítő, kézelőket stb. csokly faradsággal úgy keményít, hogy oly szepek, mint ha újak volnának. Kézrolag abban áll, hogy **Mack dupla keményítőjével** keményítők azokat. Aki egyszer használt, mindig csak ezt ajánl. Mindenütt kapható 3, 10 és 20 krajcáros csomagokban. Árak: **Forth Gattlieb, Bécsben III. E.** Egyedile gyártója a feltaláló: **Mack Henrik, Ulm a. D.**

Biztos szer, a gallérokat, kézelőket stb. úgy keményíteni, hogy úgy nézék ki mintha újak volnának. — Tekintettel azon követelményekre, melyeknek mai nap a felhémőnkön fényesség és me-revegre nézve meg kell felelni, az egyszerű rizs-keményítőt különféle pótszerek — mint főt bors, gummi, viasz stb. — hozzáadása által iparkodnak a mosónők javítani, a mi azonban csak gyakorlat és tapasztalat útján érhető el. Ez az oka, hogy sok háztartásban folytonos a rosszul sikerült keményítés miatti panasz. De a keményítés mindenkor biztosan pompásan sikerül, ha **Mack kettős keményítővel** történt, mely megbízható és használatra teljesen elkészített keményítő szer, a mely továbbá a szükséges pótszereket, ugyszintén a fényítésre szolgáló anyagokat kellő arányban tartalmazván, lehetővé teszi, hogy gallérok, kézelők stb. rövid idő alatt úgy keményíthetők, hogy **ujaknak úgy fel.**

1505. sz.

1895. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A selmezbányai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az illési és szent antali r. kath. templom pénztárának mint végrehajtónak Kubanc Reinberger Karol és Vagner Anna végrehajtás szenvedő elleni 338 frt tökékövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a selmezi kir. bíróóság területén levő a szt. antali 202. sz. újkönyvben fekvő, Kubanc Antal és Reinberger Karola tulajdonán be-

jegyzett 1—2 sor 366 és 367 hrsz. kert és 154 népsors. ház és udvarra az árverést 407 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895-dik évi október-hó 7-ik napján délelőtti 10 órakor a szent. antali községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 forint 70 kr. bántépénzl készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött

kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmezbányán 1895. szept. 2-án.

A selmezbányai kir. járásbírósaq mini tkvi hatóság.

Heyder kir. jbró.

1895 évi
958 szám.

Pályázat.

Alulírott m. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatóságánál egy négyszáz (400) frtnyi évi bérrrel, 50 frtnyi lakbérral és 20 köbméter tüzfajáran-

dóssággal javadalmazott minta készítői állás betöltendő lévén, erre ezennel pályázat hirdettetik

Pályázni kívánók felhívtnak, miszerint asztalos és esztorgályos munkákban való jártasságukról, erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványokkal szabályszerűen felszerelt kérvényüket, ha állami szolgálatban vannak, rendes szolgálati úton, az állami szolgálatban nem lévők pedig illetékes főispánjuk útján jelen pályázati hirdetésnek a Budapesti Közlönyben történt első megjelenésétől számítható három hét alatt ezen igazgatóságnál nyújtsák be.

Selmezbányán 1895. évi szeptember-hó 1-én.

M. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatósága.

Női felöltők áruháza!

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy az

Őszi és téli idényre

legujabb divatu felöltőimmal, u. m. kabátok, legujabb párisi és berlini divat szerint gallérokcal (coeps), körköpenyekkel (rotunde), szörme és különböző belésekkel dús raktárt tartok a vásár tartama alatt a fenti teremben.

Kiváló tisztelettel

Grosz Henrik

női felöltők áruháza.

Mindig csak

Mert ez a leggyorsabb és legbiztosabb ölő szer

Mi bizonyítana világosabban utolérhellen ereje és jósága mellett, mint óriási elterjedése, minek folytán nem létezik oly szer, melynek forgalmát a „Zacherlin”-é tízszeresen fölül ne múlta.

„Zacherlin”

kéressék.

mindennemű rovarok kiirtására.

Azonban mindig bepecsételt üveget kérjen, és pedig csak „Zacherlin”-et cizim-mel ellátottat. Minden egyéb hamisított

Egy-egy üveg ára: 15, 30, 50 kr. 1 lrt., 2 lrt.; a Zacherlinmegtakarító: 30 kr.

Kapható e szer: Selmezbányán: Takáts Miklós, Marschalkó Gyula, — Krausz V. G., — Trauer Gyula, — és Eichel Sándor özv. özvegyeknél. Hodrusbányán: Kukucska József urnál. — Ipolyságon: Dombó Karoly és Trautwein Daniel uraknál. — Korponán: Blaskovits Lajos és Trnovszky Karoly uraknál. Kormöczbányán: Ritter J. Lipót, Klein Armin, és Horn F. W. uraknál. Szász-Tót-Pelsőczön: Partos Miksa urnál. Ujbányán: Cservinka M. urnál. Mosóczon: Peris J. fia urnál.